

Teemu Paarlahti, Pilvi Laurikka, Pinja Väisänen

TAIVAS ON TÄÄLLÄ

Taivas on täällä

Taivas on täällä

Liisa Tellervon lähtölaulut

Teemu Paarlahti

*Pilvi Laurikka
Pinja Väisänen*

Taivas on täällä: Liisa Tellervon lähtölaulut
Toimittanut Teemu Paarlahti

© 2025 Pilvi Laurikka, Teemu Paarlahti, Pinja Väisänen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie
12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN 978-952-80-2875-8

Liisa Tellervo Paarlahden
16.1.1935-22.3.2025
muistolle

”Näihin kukkiin olen sitonut kaikki ihanat muistot, lapsuuden kesät ja yhteiset joulut. Takkatulen lämmön, räiskäleiden tuoksun ja laivarannassa syödyt jäätelöt. Pientareilta kerätyt kukkakimput ja Näsijärven hyiset aallot. Kaikki kyyneleeni ja kaiken rakkauteni.”

Pinja Väisänen

Juhlakirja taittui lähtölauluiksi

Jo useita vuosia ennen äitini Liisa Tellervo Paarlahden tammikuussa 2025 tulossa ollutta 90-vuotispäivää syntyi hänen lähipiirissään ajatus merkkipaalun juhlistamisesta kirjalla. Alkukitkan jälkeen hanke lähtikin etenemään ja valmistui kirja *Harjasta maailmalle: kirjoituksia Liisa Tellervosta ja siitä läheltä* (BoD 2024). Sen julkistamista päätettiin aikaistaa niin, että tulevan päivän sankari sai sen luettavakseen jo jouluksi.

Aikaistamisen syy oli ilmeinen: Liisa Tellervon elämässä alkoi aikaisempaa enemmän näkyä iän tuoma taakka. Kohta itsenäisyyspäivän jälkeen hän joutuikin ensimmäisen kerran sairaalaan. Puolitoista viikkoa kestäneen reissun jälkeen tuli paluu kotiin, nyt kotiavun turvin. Jouluaatto vietettiin vielä yhdessä lähipiirin kesken, mutta välipäivinä tapahtunut kaatuminen johti siihen, että uusi sairaalajakso alkoi tammikuun alussa. Siltä Liisa Tellervo lähtikin taivaan kotiin maaliskuun lopulla 2025. Itse sitä jo toivoen.

Juhlakirja huusi tässä vaiheessa jotain jatkoa itselleen, taittui lähtölauluiksi. Ne ovat tässä. Suuri osa nyt julkaistavista teksteistä on syntynyt Liisa Tellervon elämän viime vaiheiden ja päättymisen tuntemuksista. Olen kirjoittanut lähtölauluihin aihepiiristä myös jotain,

mitä olen luullut yleispäteväksi. Eli ehkä se ei ollut juhla-kirja, joka huusi jatkoa.

Kuoleman oikeat asiantuntijat eivät kirjoita enää mitään. Kuolemasta kirjoittaessaan ihminen kertoo enemmänkin elämästä, kokemuksestaan läheisensä kuolemasta ja oman kuolevaisuutensa havaitsemisen synnyttämistä ajatuksista. Tämä koskee myös näitä kirjoituksia.

Liisa Tellervon lähtölaulut liittyvät oikeasti eläneen ihmisen kuolemaan, mutta osittain ne ovat fiktiota. Esimerkiksi mihinkään oikeasti käytyihin sairaalapastorin ja potilaan välisiin keskusteluihin siinä ei viitata.

Liisa Tellervon hauta on Ruoveden kirkkomaalla. Yhtä todellisesti kuin se on siellä, hän kulkee meidän läheistensä mukana. Ja niin on hyvä.

Teemu Paarlahti

Meidän perheessämme sanat ovat aina olleet tärkeitä. Merkkipäivinä kuuluu pitää puhe, sanoa ehkä jotain, joka ei arkena sanotuksi tule. Mutta mitä sanoa silloin, kun viimeinen kilometripylväs vilahtaa ohitse? Kuolemaa edeltävät hetket ovat niitä, jolloin asiansa kannattaa sanoa jo ennen juhlapuhetta, jos haluaa asianosaisen olevan kuulolla.

Olen kiitollinen muutaman viikon varoajasta, tasaisesti luistavasta alamäestä, jonka saimme ennen mummun kuolemaa. En tiedä olinko sanonut läheskään riittävän selvästi, että rakastan, mutta nyt sanoin. Useastikin, kuten muutkin suvun jäsenet varmasti sanoivat. Kuulin ja kuuntelin hänen ajatuksiaan kuolemasta. Tiedän, että hänellä oli rauha lähteä. Uskon, että hän lähti tietäen olevansa rakastettu, elävänsä muistoissamme joka kerta, kun istumme hämärässä mökin tuvassa ja paistamme makkaraa elokuun illassa.

Isän reviirille/ ei lääkärinä astuta/ mutta yhteys sanoihin/ on puhkonut/ välillemme oven. Näin olen kuvaillut suhdettani isääni pöytälaatikolleni, jonne useimmat runoni ja tuotokseni ovat toistaiseksi päätyneet, ainakin silloin kun isäni ei ole niitä ulos kammennut. Sanojen ketju on kulkenut isäni vanhemmilta hänelle ja häneltä meille. Kirjoittamisessa on samaan aikaan jotain vimmaista, alkukantaista ja uskomattoman lohdullista. Ihmiset ovat taltioineet omiensa ja rakkaittensa elämää tavalla tai toisella koko ihmiskunnan historian ajan ja varmasti siihen on syynsä. Myös meidän suvullamme on ollut halu tallentaa pala nyt jo lähteneen läheisemme elämää juhlakirjana. Sen jälkimainingeissa ovat isä ja isältään perinnön saaneet tyttäret jatkaneet tunteiden ja ajatusten tallentamista, antaen muotoa rakkaan

poissaoloa seuraavalle surulle. Ja koska sanat ovat meidän perheellemme tärkeitä, myös näitä tekstejä on nyt kansien välissä.

Pilvi Laurikka

LIISA TELLERVON LÄHTÖLAULUT

"Kantatie katoaa pimeään.
Sen läpi kajastavat lahden vastarannalla palaneen
sahan valot, Jumala ja huominen."

Sanoja äidin ja mummun kuolemasta ja elämästä.
Kantatiestä ja pihakoivusta.
Pientareista, saunan lämmittämisestä ja Haapamäen
radasta. Rakkaudesta ja ikävästä.

"Kirjaan kirjoitetut nimet luetaan, tuohukset
sytytetään hiekka- astiaan kirkon etuosassa.
Hiljainen seurakunta istuu, viulisti painaa soittimen
leukaansa vasten. "

Rakkaudella ja ikävällä.

BoD

9

789528

028758